

Az alkotómunka dicsérete

Átadták az 1994. évi művészeti díjakat

Balázs Béla-díjasok:

Bacsó Zoltán (operatőr), Benedek Katalin (MTV dramaturg-szerkesztő), Bócz Mara (maszkmester, MTV), dr. Buglya Sándor (rendező-operatőr, stúdióvezető-helyettes), dr. Erdélyi Gábor (hangmérnök, adjunktus), Videovilág című Tv műsorsorozat alkotógárdája: Juhász Anna (szinkronrendező), Palotai Éva (vágó), Sopsits Árpád (filmrendező), Szabó Ildikó (filmrendező).

Jászai Mari-díjasok:

Csere László (színművész), Duró Győző (egyetemi adjunktus), Görög László (színművész), Högye Zsuzsanna (színművész, Szegedi Nemzeti Színház), Khell Zolt (dizslettervező), Korcsmáros György (színházigazgató), M. Horváth József (színművész), Pregitzer Fruzsina (színművész), Szervét Tibor (színűvész), Tóth Ildikó (színművész).

József Attila-díjasok:

Borbás Mária (műfordító), Gál Sándor (szlovákiai magyar író), Kántor Péter (költő, műfordító), Kolozsvári Papp László (író), Köntös-Szabó Zoltán (író), Kőszegi Imre (író, műfordító), Markó Béla (romániai magyar író), Oláh János (költő), Péntek Imre (költő), Tóth László (költő, műfordító).

Erkel Ferenc-díjat kapott:

Batta András (zenetörténész), Huszár Lajos (zeneszerző).

Harangozó Gyula-díjasok:

Bozsik Yvette (koreográfus), Gerdesits Irén (magántáncos), Solymos Pál (magán-

Budapesten, a Néprajzi Múzeum dísztermében március 12-én dr. Mádl Ferenc művelődésügyi és közoktatási miniszter ünnepélyes külsőségek között nyújtotta át az 1994. évi művészeti díjakat. A Magyar Köztársaság a művelődés, a művészet és a tudomány terén született teljesítmények elismeréseként 71 alkotónak adott át díjat. Közöttük vannak filmesek, színészek, írók, zenészek, táncosok, ipar- és képzőművészek, fotósok, artisták, újságírók.

táncos, Végh Krisztina (magántáncos), művész, zenészerző, zenetörténész), Tardy László (karnagy).

Liszt Ferenc-díjasok:

Elekes Zsuzsanna (orgonaművész), Gerendás Péter (gitárművész), Kollár Éva (karnagy), Prunyi Ilona (zongoraművész), Sulyok Imre (orgona-

Balogh Rudolf-díjat kapott:

Kincses Károly (fotómuzeológus, múzeumigazgató), Tóth György (az MTV fotográfusa).

Ferenczy Noémi-díjas lett:

linyi István (grafikusművész), Pankasi István (főrestaurátor), ifj. Pál Mihály (szobrászművész), Szikora Tamás (festőművész), Végh András (festőművész).

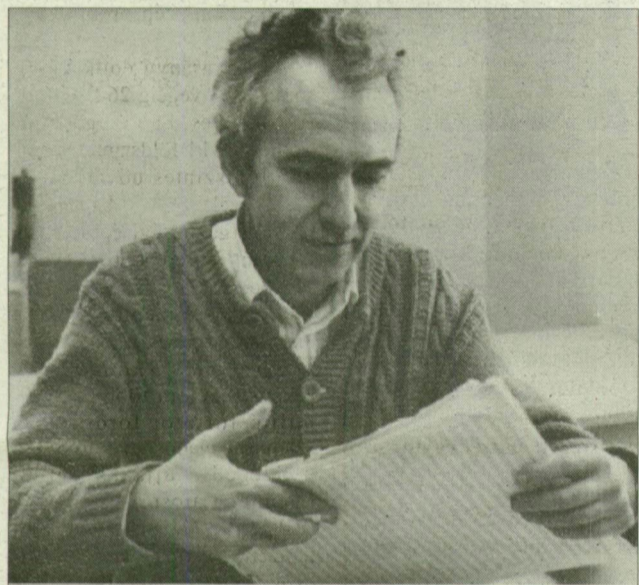
Hortobágyi Károly-díjat kapott: ifj. Donnert Antal (idomár).

Táncsics Mihály-díjak:

Angyal Sándor (Kelet Magyarország főszerkesztője), Bernát György (Magyar Rádió bonni tudósítója), Herceg János (MR Ifjúsági Főszerkesztősége főmunkatársa), Kopper Judit (MTV Dokumentum Műsorok Stúdiója vezető szerkesztője), Kopreda Dezső (MTI vezérigazgatója általános helyettese, főszerkesztő), Tanács István (Népszabadság Csongrád- és Bács-Kiskun megyei tudósítója).

Művelődés Szolgálatáért díjat tizenötön vehettek át.

■ Erkel Ferenc-díjas Huszár Lajos zeneszerző

Huszár Lajos zenészerző 1948-ban született, régi hódmezővásárhelyi család gyermekeként. A szegedi Zene-művészeti Szakiskolában Vántus István növendéke volt, majd a budapesti Zeneakadémián tanult tovább Szervánszky Endréné és Durkó Zsoltnál. 1975-ben a római Santa Cecilia Akadémián Goffredo Petrassi mesterkurzusán képezte tovább magát. 1973 őszétől 1984-ig volt a szegedi Zeneművészeti Szakközépiskola tanára. Ezután a vándorlás és a helykeresés öt éve következett: megfordult ezalatt a Színművészeti Főiskolán, a Magyar Rádióban, a békéscsabai Zeneművészeti Szakközépiskolában és a budapesti Zeneakadémián. 1989-ben ismét Szeged mellett kötelezte el magát: a Zeneművészeti Szakközépiskola, majd 1990-től a Konzervatórium tanára lett, ahol jelenleg tanszék-vezető docens.

Zeneszerzői pályáját a hatvanas évek magyar és lengyel mestereinek hatása alatt kezdte el. A 80-as évek végéig írt atonális műveket – Csomorkány (1974), Musica concertante (1975), 69. zsolttar tenorhangra és zongorára (1976), Scherzo és adaggio kamarazeneekarra (1978), Rézfúvós kvintett (1980) – amelyekben eredendően lírai-expresszív mondanivaló egyesül a kelet-európai „mérsékelt” avantgárd technikai megoldásaival. A 80-as évek elejétől foglalkoztatja a hagyományos zene elemeinek bevonása saját stílusába. A hagyományos elemek még „szűrés” nélkül vannak jelen a Serenata concertante-ben (1981), valamint a kórusművekben: Két madrigál, Dies sanctificatus, Ave Maria (1981–83). A Cseballószonátában (1979–85) és A magány dalaiban (dalciklus kecsua indián szövegekre, 1983) még atonális közegben jelenik meg a ritmikai és dallami leegyszerűsödés. Az 1985-ös Concerto rustico talál utat a népzenehez: kelet-európai táncok ostinato-ritmusait és orosz templomi énekek intonációját használja fel, harmóniáiban pedig bejárja az atonalitástól a tonalitásig vezető út stációit. Az atonális-tonális szintézis szubjektív-lírai tartalommal párosul legtöbbet játszott művében, a gordonkára és kamarazeneekarra írott Kamarakonzertben (1987). 1990-ben keletkezett a Juhász Ferenc versére írott vegyeskari mű. A csend virága – amely komoly technikai nehézségei miatt mindmáig előadójára vár. A kétételes Vonósnyegyben (1991) hajdani zeneszerzéstanárnak, Vántus Istvánnak hangrendszerelméleti fejtegetéseit ültette át saját gyakorlatába. Műveinek sorát jelen pillanatban a Libera me című organum zárja (1993), amely a „Ments meg engem Uram az örök haláltól” kezdetű katolikus temetési ének dallamának töredékein alapszik; bemutatója az 1994-es Szegedi Egyházzenei Napokon lesz. Jelenleg operai tervek foglalkoztatják: a Szegedi Nemzeti Színház készül vele szerződést kötni egyfelvonásos operára, amelynek szövegválogát Balázs Béla A csend című meséje nyomán Darvasi László írja majd.

■ Jászai Mari-díjas Högye Zsuzsanna színművész

Miután 1963-ban diplomát kapott a Színház- és Filmművészeti Főiskolán, hét évadot töltött a szegedi társulatnál. Kaposvári, pécsi és veszprémi „kiterő” után 1984-től újra a Szegedi Nemzeti Színház tagja. „Nem érdekelnek a városok. Az érdekel, hogy kikkel dolgozom együtt, és milyen szellemben. Tudom, hogy azt kellene mondanom, hogy milyen gyönyörű a város és a Tisza. Ez így is van, szeretem is, de nekem nem ez az érdekes. Mi történik belül? mi történik a fejekben? mit akarunk?”

A színész pályának mérföldkövei az eljátszott szerepek. Högye Zsuzsanna naivától az öregasszonyig mindenféle szerepkörben megmutatta tehetségét. Sokan emlékeznek a Koldusopera Kocsma Jennyjére, Illés Trisztán és Izoldájának címszereplőjére, a prózai Figaro házassága Cherubinájára, majd grófnéjára, a Házmestersírató Jónásnéjára, az Adáshiba Vandájára, a Mágnes Miska Marcsájára, Schwajda Himnuszának Arankájára, a Liliom Muskátnéjára, az Acélmagnóliák Valery Boudreaux-jára vagy legutóbbi szerepére: Máli néniére.

Högye Zsuzsanna szerepről szerepre elemeire bontja a személyiségét, hogy azután ismét összerakja valamilyen más formátummá. Nem belebújik a szerepbe, hanem átlényegül, egy másik személyiség-lehetőséget kelt életre magában. Döbbenően szemérmetlenül mutatja meg az emberi lélek bonyolultságát, úgy érezzük, hogy saját intimitásait, legtitkosabb indulatait és ösztöneit tárja elénk. Nyugtalanító személyiség, akivel félünk azonosulni, mert segítségével önmagunkra ismerünk. Nem Högye Zsuzsannát látjuk, aki a Csirkefej vénasszonyát játssza, hanem a Vénasszonyt él a színpadon. Meg sem lepődünk a Konyha Bertháján, ezen a briliáns karakter-alakításon, csak legyintünk, tőle ez nem különleges teljesítmény; ilyenkor mondja a „szakma”: pofoncsapta a szerep.

Az elmúlt hetekben Svédországban vendégszerepelt óriási sikerrel Kocsis István Jászai Mariról írt monodrámájával, amit a korábbi években Szegeden is bemutatott. A monodráma különleges műfaj; a komédiának – aki belebújik a szerepbe – gyöngyözni kezd a homloka, a varázsló – aki azzá válik, akit éppen alakít – ettől kap erőre. „Nem lehet gondolkodás nélkül, ösztönösen játszani. A színésznek legyen véleménye a világról, az elmondott szöveg legkisebb köztöszaváról is. Mert akkor élő, akkor igazi a színház. Az életképek nem érintik meg az embereket. Csak a gondolatoknak van sugárzása.”

■ Táncsics Mihály-díjas Tanács István újságíró

A Délmagyarország szerkesztősége volt az első munkahelye. Ha azt mondanánk, ebben a szerkesztőségben vált újságíróvá, alighanem „csúsztatásnak” minősülne. Hiszen legjobb emlékezetünk szerint már akkor, amikor idekerült, 1979-ben, rendelkezett a teljes „fegyverzettel”. Nem tudni, hol és hogyan szedte össze az újságírói ténykedéshez szükséges eszközöket; tény, hogy a szegedi tudományegyetem harmadéves angol-magyar szakos hallgatójaként olyan riportot publikált, amilyent akkor „kényelmetlennek” volt szokás nevezni, ma dokumentum-riport a neve. Ugyanazért volt kényelmetlen, amiért dokumentum: igaz volt.

Két utolsó diákévében a Délmagyarország ösztöndíjasaként írt, azután munkatársaként; tanult is azért, nyilván, de az akkortájt divatos leckét, mely szerint amiről nem beszélünk, az nincs is – kihagyta.

Többszöri szolítgatás után végül 1985-ben rászánta magát, elszerződött a Népszabadsághoz, de nem ment el Szegedről; innen tudósította lapját, s azután még pár évig, úgy négy esztendővel ezelőttig jobbára másutt, kisebb példányszámú hetilapokban, folyóiratokban publikálta – a véleményét. Ahol lehetett.

Az első könyve – Glasznosztj Tiszakécskén – 1989-ben jelent meg, ugyanebben az évben az alföldi borvidék akut bajait föltáró, A borháború folytatódik című riportkötetét is kiadták, tavaly pedig az Ön kormányzó? látott napvilágot. Mindebből is látszik, hogy az újságműfajok királyának tartott riportot kedveli leginkább. Hogy akkor miért ír az utóbbi években annyi politikai témájú publicisztikát? Azt mondja, nem örömeiben. Csak mert muszáj. Mert az életünk – átpolitizált; bármihez nyúl, mondja, minden a politikához húz.

Mindazonáltal ma is szívesebben ír riportot. Továbbra is azt beszéli el, amit lát, hall, tapasztal; írja a tényeket, a történeteket, bemutatja, hogy mik vannak. És hogy milyenek vannak – emberek, történetek. Tanács István minden bizonnyal azért (is) riporter, mert kíváncsi. Az emberek érdeklik. Egyszer elmesélte, azt szereti, ha előre meghatározatlan téma nélkül, csak úgy, a beszélgetésért beszélgethet, nézelődhet, ismerkedhet; s szép fokozatosan kiderül, kicsoda, vagy micsoda határozza meg az életet azon a helyen, miért történt, ami történt és miért úgy; hogy mennyi a megfrandó téma! Aztán elmesélte, mennyire nem szereti, ha az időhajszában, a konkurencia szorításában milderre nincs energia. Még kevésbé szereti, hogy nagyjából ugyane okok miatt csak a címlap-sztori-hajszára van energia. Hozzátette: „Ennél már csak az borzasztóbb, ha az ember nincs ott, ahol történik valami.”